

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра англійської філології та методики викладання іноземної мови
Кафедра перекладознавства імені Миколи Лукаша

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету іноземних мов
Світлана ВІРОТЧЕНКО

“30” серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Порівняльна граматики

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
освітня програма	<u>Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова</u>
спеціалізація	<u>035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська</u>
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>
факультет	<u>іноземних мов</u>

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету іноземних мов

“29” серпня 2023 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

МАРТИНЮК Алла Петрівна, д.ф.н., професор, професор кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша.

МОРОЗОВА Олена Іванівна, д.ф.н., професор, професор кафедри англійської філології і методики викладання іноземної мови

Програму схвалено на засіданні кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша.

“28” серпня 2023 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

Олександр РЕБРІЙ

Програму схвалено на засіданні кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови

Протокол від “28” серпня 2023 року № 1

В.о. завідувача кафедри

Ірина МОРОЗОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми “Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова”

Гарант
освітньо-професійної програми

Людмила СОЛОЩУК

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

“29” серпня 2023 року, протокол № 15

Голова науково-методичної комісії
факультету іноземних мов

Анна КОТОВА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Порівняльна граматики» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 035 філологія, спеціалізації 035.041 – германські мови і література (переклад включно), перша – англійська, денної форми навчання.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Порівняльна граматики» є створення теоретичної бази, необхідної для успішного формування та подальшого розвитку навичок викладацької та перекладацької діяльності, а також наукової роботи на основі засвоєння ізоморфних та аноморфних рис граматичних систем англійської та української мов.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни передбачають формування наступних програмних компетентностей.

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі в галузі філології (лінгвістики та перекладу) під час навчання та професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки (зокрема, порівняльної граматики) і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність вибудовувати і реалізовувати перспективні лінії інтелектуального, культурного, морального і професійного саморозвитку та самовдосконалення, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.

ЗК2. Здатність працювати в команді та автономно, взаємодіяти з керівництвом, колегами та пантерами.

ЗК3. Здатність до пошуку, аналізу і оцінки інформації з різних джерел, необхідної для професійного та особистого розвитку. Набуття навичок з інтерпретування інформації в усній формі, перекладання та реферування її письмово.

ЗК4. Здатність вільно спілкуватися державною мовою (усно і письмово).

ЗК5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Здатність приймати рішення в стандартних і нестандартних практичних ситуаціях і нести за них відповідальність.

ЗК7. Здатність використовувати інформаційно-комунікативні технології для вдосконалення професійної діяльності.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях з урахуванням міжкультурних аспектів комунікації.

ЗК9. Здатність спілкуватися англійською мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою.

ЗК10. Здатність систематично виконувати домашні завдання, робити доповіді, реферати, науково-дослідні та проектні роботи будь-якого типу.

ЗК11. Здатність об’єктивно оцінювати свої індивідуальні психологічні особливості.

ЗК12. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес.

ЗК13. Здатність розуміти і поважати різноманітність і мультикультурність суспільства.

Фахові компетентності курсу «Порівняльна граматики» поділяються на змістовно та мовно орієнтовані.

Змістовно орієнтовані

ФК1. Здатність демонструвати знання з теорії та практики англійської мови; усвідомлювати специфіку мовознавчого та перекладознавчого компонентів; розуміти місце порівняльної граматики в системі філологічної науки, її теоретичні основи, основні концепції і проблеми та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ФК2. Здатність формувати судження про значення і сутність своєї професійної діяльності з урахуванням соціальних, професійних і етичних позицій.

ФК3. Здатність знаходити оригінальне застосування існуючих знань й умінь з порівняльної граматики поряд з практичним розумінням того, як існуючі методи досліджень і аналізу застосовуються в філологічній науці для створення та інтерпретації нового знання.

ФК4. Здатність критично переосмислювати набутий досвід та новітні досягнення філологічної науки в цілому і порівняльної граматики зокрема, опираючись на здобуті мовні та соціокультурні знання.

ФК15. Здатність використовувати цифрові технології у професійній перекладацькій діяльності.

Мовно орієнтовані

ФК6. Здатність професійно застосовувати накопичені знання з порівняльного дослідження англійської й української мов, вільно й ефективно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК9. Здатність розуміти граматичні структури англійської та української мов, їх функціонування та використовувати ці знання для перекладу текстових документів певної тематики: юридично-економічну, медичну, науково-технічну документацію, публіцистичні статті, художню літературу.

Здатність оволодіння традиційними та новітніми методами, інструментами опису граматичних систем англійської та української мов.

ФК10. Здатність використовувати різні види усної та письмової комунікації українською, англійською та другою іноземною мовами в професійній діяльності – у жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК11. Здатність ефективно формувати свою комунікативну стратегію та передбачати можливий розвиток подій у ситуаціях міжкультурного спілкування, користуватися різноманітними тактичними прийомами комунікації з урахуванням міжкультурної компетентності – знань звичаїв, традицій іншої культури, що забезпечує успішне спілкування між комунікантами і досягнення запланованого прагматичного ефекту.

1.3. Кількість кредитів: 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Обов'язкова
Денна форма навчання
Рік підготовки – 4-й
Семестр – 7 й
Лекції – 24 год.
Практичні заняття – 6 год.
Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання – англійська
Вид підсумкового контролю – іспит

Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Курс практичної граматики англійської мови, вступ до мовознавства, вступ до германської філології, історія германських мов, порівняльна лексикологія англійської та української мов.

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти мають досягти наступних програмних результатів навчання:

Знання

– Змістовні

ПРН9. Знати структуру філологічної науки, вільно орієнтуватися в лінгвістичних та перекладацьких концепціях; усвідомлювати місце порівняльної граматики в системі філологічної науки, її теоретичні основи, основні концепції і проблеми та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

– Мовні

ПРН9. Знати англійську та українську мови, їх структуру та функціонування, а також мовні і мовленнєві норми, в тому числі орфографічні і пунктуаційні; використовувати ці знання для висловлювання власної думки в усній і письмовій формах.

Вміння

ПРН1. Використовувати українську та англійську мови в усному та письмовому професійному спілкуванні, а також для організації ефективної міжкультурної комунікації; правильно використовувати систему мовних та мовленнєвих норм та правильно обирати комунікативну поведінку – таку, яка є адекватною ситуації спілкування.

ПРН2. Здійснювати пошук і використання інформації, необхідної для ефективного виконання професійних завдань, професійного і особистісного розвитку: добирати інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати, презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами

ПРН3. Володіти основними традиційними і сучасними методами і засобами отримання, зберігання, переробки інформації; працювати з комп'ютером як засобом управління інформацією; працювати з інформацією в глобальних комп'ютерних мережах.

ПРН10. Ідентифікувати, класифікувати і аналізувати мовні одиниці різних мовних рівнів (фонетичного, морфологічного, синтаксичного, лексичного, стилістичного), визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН14. Планувати і здійснювати на належному рівні дослідження в галузі іноземної філології та перекладознавства.

Комунікативні компетентності

ПРН5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН6. Здійснювати мовленнєву діяльність державною та іноземними мовами відповідно до цілей і ситуації спілкування в рамках тієї чи іншої діяльності.

ПРН7. Володіти соціокультурною компетенцією, що передбачає знання національно-культурних особливостей соціальної і мовленнєвої поведінки носіїв мови: їх звичаїв, етикету, соціальних стереотипів, історії та культури, а також способів користування цими знаннями в процесі спілкування.

ПРН11. Використовувати державну та іноземні мови, що вивчаються, в усній та письмовій формах, у жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ПРН13. Володіти навичками розробки та реалізації різного типу проектів в освітніх і культурно-просвітницьких установах, в соціально-педагогічній, гуманітарно-організаційній, книговидавничій, мас-медійній та комунікативній сферах, що передбачають використання державної та іноземних мов.

Автономність та відповідальність

ПРН4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення. Аналізувати робочу ситуацію, що склалася, здійснювати оцінку і корекцію власної діяльності, нести відповідальність за результати своєї роботи.

ПРН15. Дотримуватися правил академічної доброчесності, етичних та моральних принципів, що сприяють ефективному міжмовному та міжкультурному спілкуванню.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тематичний блок 1. Порівняльна морфологія англійської та української мов

Тема 1.1. Предметна царина, основні поняття та метод порівняльної граматики української та англійської мов. Граматична категорія.

Тема 1.2. Граматична морфема як одиниця порівняння. Типи морфем і типи значень. Синтетичні та аналітичні граматичні морфеми. Синтетичні та аналітичні граматичні системи.

Тема 1.3. Частина мови як одиниця порівняння. Традиційний/семантико-структурний (прескриптивний і дескриптивний), структурний і функціональний підходи. Повнозначні і неповнозначні частини мови.

Тема 1.4. Ізоморфні та аломорфні риси іменника, прикметника та прислівника в англійській та українській мовах.

Тема 1.5. Ізоморфні та аломорфні риси дієслова в англійській та українській мовах.

Тема 1.6. Ізоморфні та аломорфні риси числівника, займенника, прийменника і сполучника в англійській та українській мовах.

Тематичний блок 2. Порівняльний синтаксис англійської та української мов

Тема 2.1. Синтаксис та його одиниці. Група слів. Ізоморфні та аломорфні риси синтаксису англійської та української мов.

Тема 2.2. Англійське та українське речення: структурний, семантичний та функціональний аспекти. Структурна класифікація англійських та українських речень.

Тема 2.3. Конституенти простого англійського та українського речення. Конституенти складного англійського та українського речення.

Тема 2.4. Семантична будова англійського та українського речення.

Тема 2.5. Комунікативна структура англійського та українського речення.

Тема 2.6. Прагматика англійського та українського речення.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Разом	у тому числі			
		л	п	лаб.	інд.

1	2	3	4	5	6	7
Тематичний блок 1. Порівняльна морфологія англійської та української мов						
Вступний контроль (тест – 10 питань множинного вибору) Тема 1.1. Предметна царина, основні поняття та метод порівняльної граматики української та англійської мов. Граматична категорія.	7	2				5
Тема 1.2. Граматична морфема як одиниця порівняння. Типи морфем і типи значень. Синтетичні та аналітичні граматичні морфеми. Синтетичні та аналітичні граматичні системи.	7	2				5
Тема 1.3. Частина мови як одиниця порівняння. Традиційний/семантико-структурний (прескриптивний і дескриптивний), структурний і функціональний підходи. Повнозначні і неповнозначні частини мови.	7	2				5
Тема 1.4. Ізоморфні та аломорфні риси іменника, прикметника та прислівника в англійській та українській мовах.	7	2				5
Тема 1.5. Ізоморфні та аломорфні риси дієслова в англійській та українській мовах.	7	2				5
Тема 1.6. Ізоморфні та аломорфні риси числівника, займенника, прийменника і сполучника в англійській та українській мовах.	7	2				5
Разом за тематичним блоком 1	44	12	2			30
Тематичний блок 2. Порівняльний синтаксис англійської та української мов						
Тема 2.1. Синтаксис та його одиниці. Група слів. Ізоморфні та аломорфні риси синтаксису англійської та української мов.	7	2				5
Тема 2.2. Англійське та українське речення: структурний, семантичний та функціональний аспекти. Структурна класифікація англійських та українських речень.	7	2				5
Тема 2.3. Конституенти простого англійського та українського речення. Конституенти складного англійського та українського речення.	7	2				5
Тема 2.4. Семантична будова англійського та українського речення.	7	2				5

Тема 2.5. Комунікативна структура англійського та українського речення.	7	2				5
Тема 2. 6. Прагматика англійського та українського речення.	7	2				5
Разом за тематичним блоком 2	46	12	4			30
Разом	90	24	6			60

4. Практичні заняття

Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
Тематичний блок 1		
Теми 1-6. Ідентифікація і класифікація/опис за різними параметрами морфеми / граматичної форми, зіставлення в двох мовах.	2	Формувальне оцінювання (індивідуальне (тест на множинний вибір), групове, фронтальне)
Тематичний блок 2		
Теми 3-4. Структурний та семантичний аналіз простих та складних англійських та українських речень	2	Формувальне оцінювання (індивідуальне, групове, фронтальне)
Теми 5-6. Комунікативний та прагматичний аналіз англійських та українських речень	2	Формувальне оцінювання (індивідуальне, групове, фронтальне)
Разом	6	

5. Самостійна робота студентів

№ /п	Назва підтеми та пункту	Зміст самостійної роботи	Кількість годин	Форма контролю
Тематичний блок 1. Порівняльна морфологія англійської та української мов				
1	Тема 1.1. Предметна царина, основні поняття та метод порівняльної граматики української та англійської мов. Граматична категорія.	Опрацювання матеріалу за темою 1.1 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями	5	Формувальне оцінювання (індивідуальне (поточне тестування), групове, фронтальне)

		для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами) підготовка до поточного тесту		
2	Тема 1.2. Граматична морфема як одиниця порівняння. Типи морфем і типи значень. Синтетичні та аналітичні граматичні морфеми. Синтетичні та аналітичні граматичні системи.	Опрацювання матеріалу за темою 1.2 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до поточного тесту	5	Формувальне оцінювання (індивідуальне (поточне тестування), групове, фронтальне)
3	Тема 1.3. Частина мови як одиниця порівняння. Традиційний/семантико-структурний (прескриптивний і дескриптивний), структурний і функціональний підходи. Повнозначні і неповнозначні частини мови.	Опрацювання матеріалу за темою 1.3 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до поточного тесту	5	Формувальне оцінювання (індивідуальне (поточне тестування), групове, фронтальне) Презентація реферату (індивідуальна/групова; відгук на реферат / презентацію)
4	Тема 1.4. Ізоморфні та аломорфні риси іменника, прикметника та прислівника в англійській та українській мовах.	Опрацювання матеріалу за темою 1.4 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної	5	Формувальне оцінювання (індивідуальне (поточне тестування), групове, фронтальне)

		роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до поточного тесту		
5	Тема 1.5. Ізоморфні та аломорфні риси дієслова в англійській та українській мовах.	Опрацювання матеріалу за темою 1.5 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до поточного тесту	5	Формувальне оцінювання (індивідуальне (поточне тестування), групове, фронтальне)
6	Тема 6. Ізоморфні та аломорфні риси числівника, займенника, прийменника і сполучника в англійській та українській мовах.	Опрацювання матеріалу за темою 1.6 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до тесту за тематичним блоком 1	5	Підсумкове тестування за тематичний блок 1 (питання множинного вибору) Самоконтроль (рефлексія) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності
	Разом за тематичним блоком 1		30	
Тематичний блок 2. Порівняльний синтаксис англійської та української мов				
1	Тема 2.1. Синтаксис та його одиниці. Група слів. Ізоморфні та аломорфні риси синтаксису	Опрацювання матеріалу за темою 2.1 (робота з електронним конспектом	5	Формувальне оцінювання (індивідуальне, групове; усне та / або письмове)

	англійської та української мов.	лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)		
2	Тема 2.2. Англійське та українське речення: структурний, семантичний та функціональний аспекти. Структурна класифікація англійських та українських речень.	Опрацювання матеріалу за темою 2.2 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до поточного тесту	5	Формувальне оцінювання (індивідуальне, групове; усне та / або письмове))
3	Тема 2.3. Конституенти простого англійського та українського речення. Конституенти складного англійського та українського речення.	Опрацювання матеріалу за темою 2.3 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до практичного заняття	5	Формувальне оцінювання (індивідуальне, групове; усне та / або письмове)
4	Тема 2.4. Семантична будова англійського та українського речення.	Опрацювання матеріалу за темою 2.4 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними	5	Поточне тестування (питання множинного вибору)

		рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до поточного тесту		
5	Тема 2.5. Комуникативна структура англійського та українського речення.	Опрацювання матеріалу за темою 2.5 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка індивідуальних рефератів та планування їхньої презентації	5	Презентація реферату; відгук на реферат / презентацію
6	Тема 2.6. Прагматика англійського та українського речення.	Опрацювання матеріалу за темою 2.6 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до тесту за тематичн. блоком 2	5	Підсумкове тестування за тематичним блоком 2 (питання множинного вибору) Самоконтроль (рефлексія) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності
Разом за тематичним блоком 2		30		
Разом			60	

6. Індивідуальні завдання

Підготування реферату за індивідуальної тематикою та його презентація.

7. Методи навчання

I. Ініціальні (викладач – студент):

1. Методики підходу «Інтегроване навчання предмета й іноземної мови» (CLIL / Content and language integrated learning).

1.1. Словесно-аудіальні (лекція, розповідь, бесіда), у тому числі, інтерактивні (інтерактивна лекція, опитування, дискусія, обговорювання, пояснення); комунікативні (мозковий штурм).

1.2. Наочно-візуальні (викладання з підтримкою (scaffolding) – демонстрація з Power Point.

II. Респонсивні (студент – викладач):

1. Теоретичні: робота з першоджерелами, підручниками, інтернет-матеріалами, пошук необхідної інформації.

2. Практичні:

2.1. Усні завдання: доповіді/відповідь, рецензування доповіді/відповіді; аналіз помилок в письмових завданнях.

2.2. Письмові завдання: реферат (індивідуальний або груповий), конспект лекцій (індивідуальний)

8. Методи контролю

1. Метод усного контролю: врахування активності студентів на лекціях та практичних завданнях (відповіді на питання лектора); презентація індивідуального / групового реферату; відгук на реферат / його презентацію.
2. Метод письмового контролю: індивідуальний / груповий реферат / його презентація.
3. Метод тестового контролю: тест на множинний вибір.
4. Метод самоконтролю за ефективністю науково-пізнавальної діяльності.
5. Іспит

9. Схема нарахування балів

Розділ 1		Поточний контроль виконання завдань, передбачених навчальним планом	Іспит	Разом
T1	T2			
30	30	60	40	100

Сумарна оцінка за семестр містить два складники:

1) робота протягом семестру (60 балів);

2) іспит (40 балів)

1. Робота протягом семестру (загальна кількість балів – 60)

1.1. Виконання практичних завдань за матеріалами Тематичного блоку 1:

6 тестів на множинний вибір за матеріалами лекцій (за кожний тест – максимально 4 бали, загальна кількість балів – 24);

1 підсумковий тест – максимально 6 балів).

Максимальна кількість балів за завдання Тематичного блоку 1 – 30.

1.2. Виконання практичних завдань за матеріалами Тематичного блоку 2 – 30 балів.

1.3. Реферати або презентації за матеріалом, що вивчається; виконуються за бажанням студента (максимально – 5 балів). Реферати мають містити такі складові: титульний аркуш/тема, зміст, вступ (за формою), викладення матеріалу, висновки та список використаних першоджерел. Критерії оцінювання: змістовність – 3 бали; організація матеріалу, у тому числі, оформлення та мова, список джерел – 2 бали.

Студент отримує допуск до підсумкового семестрового контролю, якщо він впорався з 50% навчального матеріалу, тобто набрав не менше 30 балів.

Іспит (тест множинного вибору) складається з 40 питань, вірна відповідь на кожне з яких становить 1 бал. Максимальна кількість балів за іспит – 40.

Максимальна кількість балів за семестр – 100.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для іспиту	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор), веб-сервіс GoogleClassroom,

10. Рекомендоване методичне забезпечення

Базова література

1. Жлуктенко Ю.О. Порівняльна граматики англійської та української мов : Посібник для вчителів. Київ : Радянська школа, 1960. 160 с.
2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов: Навч. посібник. Вінниця : Нова книга, 2004. 464 с.
3. Мартинюк А.П. Курс «Порівняльна граматики» в презентаціях. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2022. <http://foreign-languages.karazin.ua/ru/departments/english-translation-theory-and-practice/library-4> .
4. Мартинюк А.П. Порівняльна морфологія англійської та української мов. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. 64 с.
5. Порівняльні дослідження з граматики англійської, української, російської мов. Київ : Наукова думка, 1981. 354 с.

Допоміжна література

1. Білодід І.К. Сучасна українська мова. Морфологія. Київ : Наукова думка, 1969. 139 с. URL: <https://dlib.kiev.ua/items/show/645#?c=0&m=0&s=0&cv=0>
2. Білодід І.К. Сучасна українська літературна мова: синтаксис. Київ : Наукова думка, 1972. 511 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0002690>

3. Морозова О.І. Теоретична граматики сучасної англійської мови: матеріали до лекційного курсу та завдання для самостійної роботи. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2009. 60 с.
4. Морозова О.І., Паповянец Е.Г. Методичні вказівки та матеріали до курсу теоретичної граматики сучасної англійської мови (морфологія) для студентів 4 курсу факультету іноземних мов. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2000. 48 с.
5. Fries Ch. American English grammar, 1940. URL: <https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.506366>
6. Halliday M.A.K., Matthiessen C. An introduction to functional grammar. London, New York: Routledge. 2014. 700 p.
7. Jespersen O. The philosophy of Grammar. Chicago: University of Chicago Press, 1924. 359 p.
8. Martynyuk A., Ponikaryova A. Syntactic rhythm of political speeches as a psycholinguistic tool of suggestive Influence // Psycholinguistics. 2018. № 24(2). С. 181–197. <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2018-24-2-181-197>
9. Rayevska N.M. Modern English Grammar. Київ: Вища школа, 1976. 304 с.
10. Sweet H. A new English grammar, logical and historical. 1891 (1st ed.) URL: <https://archive.org/stream/newenglishgramma01swee?ref=ol#page/12/mode2up>
11. Trager G., Smith H. An outline of English structure, 1951. URL: <https://archive.org/details/outlineofenglish00trag/page/n1/mode/2up>
12. Valeika L., Buitkienė J. An Introductory Course in Theoretical English Grammar. Vilnius: Vilnius Pedagogical University, 2003. 136 p.
13. Volkova L.M. Theoretical Grammar of English: Modern Approach. Київ: Освіта України, 2009. 253 с.

11. Інформаційні ресурси

1. What is a sentence (Khan Academy). – URL <https://www.youtube.com/watch?v=TeiuG81mbII>
2. Syntax (tree structures). – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=n9168PgGHBc>
3. Phrases and clauses. – URL: <https://www.khanacademy.org/humanities/grammar/syntax-sentences-and-clauses/phrases-and-clauses/v/phrases-and-clauses-syntax-khan-academy>
4. Coursera: Grammar and Punctuation. – URL : https://www.coursera.org/learn/grammar-punctuation?recoOrder=12&utm_medium=email&utm_source=recommendations&utm_campaign=recommen

Додаткові інформаційні ресурси розташовані на сторінці кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша ХНУ імені В.Н. Каразіна: <http://foreign-languages.karazin.ua/ru/departments/english-translation-theory-and-practice/library-4> та кафедри англійської філології Хну імені В.Н. Каразіна: <http://foreign-languages.karazin.ua/departments/english-philology/library-1>

До робочої програми додаються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних занять
- 3) Завдання для підсумкового контролю (іспит включно)
- 4) Електронне забезпечення

SUMMARY

The course “**Contrastive grammar**” has been modified within the framework of the Erasmus+ Project 610427-EE-2019-EPPKA2-CBHE-JP Foreign Language Teacher Training Capacity Development as a Way to Ukraine’s Multilingual Education and European Integration (MultiEd)

Components modified:

- literature updated;
- key terms introduced;
- competencies and learning outcomes added;
- self-study tasks specified (see Self-Study Guidelines attached to the syllabus)
- peer-assessment envisaged during the presentation of projects;
- entry and final tests provided;
- groupwork during practical classes foreseen;
- interactive lectures

The course is delivered in the academic year 2022/23 (7th semester) to BA students of the 4th year majoring in English at the School of Foreign Languages of V.N. Karazin Kharkiv National University.

Branch of knowledge: 035 Philology

Specialization: 035.041 Germanic languages and Literature, Translation inclusive.

Status of the discipline: cycle of professional courses; compulsory course

Developers and Lecturers: Prof. Alla MARTYNYUK, DSc in Linguistics, Mykola Lukash Translation Studies Department, professor; Olena MOROZOVA, DSc in Linguistics, Department of English Philology, professor.

Course volume:

3 ECTS; 30 hours of class work (24 - lectures, 6 - practical classes); 60 hours of self-study

Form of final control: examination (multiple choice test): A, B, C, D

Course language: English

Course prerequisites: level of English – B2-C1; Introduction to General Linguistics, Introduction to Germanic Philology; History of the English Language; English Lexicology with a Comparative component

Course summary:

The course “Contrastive Grammar” is compulsory for students who work towards their BA degree majoring in English. The course aims at developing in students an understanding of the key concepts of English grammar in comparison with their Ukrainian counterparts as well as exploring practical ideas in order to help students better integrate into the English language teaching and translation practices. The course features such professionally oriented issues as the place of Contrastive Grammar in the architecture of modern linguistics, allomorphic and isomorphic features of English and Ukrainian parts of speech and their grammatical categories, English and Ukrainian syntax and approaches to studying it – structural, semantic, communicative and pragmatic.

Competencies

Integral competency: ability to solve complex professional and research problems in the field of linguistics, Contrastive Grammar in particular.

General competencies:

- ability to think critically and be self-critical;

- ability to study and to acquire present-day knowledge;
- ability to search, process, and critically analyze information from various sources;
- ability to identify, formulate and solve philological problems;
- ability to work in a team and on one's own;
- ability to communicate in English;
- aptitude for abstract thinking, analysis and synthesis;
- ability to apply knowledge in real-life situations;
- command of information and communication technologies.

Professional competencies:

- knowledge of the structure of Philology and its theoretical tools;
- ability to use the knowledge of the English language theory in professional activities;
- ability to collect, analyze, systematize and interpret linguistic (grammatical) facts, provide grammatical interpretation of text and discourse;
- ability to freely use specialized terminology in solving professional tasks.

Learning outcomes

Students are to:

- **have the knowledge of the following**
 - **content**: the main problems in the sphere of Philology, approaches to solving them by using appropriate methods and innovative approaches;
 - **language**: English, its structure and functioning as well as language norms, spelling and punctuation in particular;
- **be able to**: use the knowledge of English in expressing one's thoughts orally and in writing; find the necessary information in different sources, process it and use it for professional purposes and personal growth; use information and communication technologies;

Communicative competencies: be able to work in a team with people of different cultures, religions and political persuasions;

Autonomy and responsibility: to manage the process of studying and life-long learning; to be able to analyze and evaluate one's performance and bear responsibility for one's work; to adhere to the principles of academic integrity and professional ethics.

Assessment and feedback:

- summative tests – 10 points – 2 tests (5 points for Contrastive Morphology test and 5 points for Contrastive Syntax test (explanation to each question is embedded in the test automatic feedback));
- formative tests (Contrastive Morphology) – 15 points – 6 tests, 2.5 points for each test;
- formative assessment tasks (Contrastive Syntax) projects – 15 points
- presentation of the project with visual support and answering the questions of the audience and the reviewer (feedback is given by the teacher) – 5 points (additional bonus);
- examination test – 60 points

Course quality monitoring

1. Syllabus feedback from internal and external (peer-)reviewers
2. Feedback from students who attend the course
3. Students' performance in class